

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

6.2.2024

YRITYSTUKINEUVOTTELUKUNNAN LAUSUNTO

Yrityksille myönnettävät kansainvälistymisavustukset vuosina 2024-2030

1. Lausuntopyyntö ja tuen kuvaus

Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt 9.1.2024 päivätyllä lausuntopyynnöllä yritystukineuvottelukunnalta lausuntoa siitä, täyttääkö tukitoimenpide ” Yrityksille myönnettävät kansainvälistymisavustukset vuosina 2024-2030 ” Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 107 artiklan 1 kohdan mukaiset valtiontuen kriteerit ja siitä, mitä valtiontukisääntöjen mukaista menettelyä tukitoimenpiteen osalta tulisi noudattaa (lausuntopyyntö liitteenä).

Tuen tavoitteet ja sisältö

Työ- ja elinkeinoministeriö suunnittelee tukiohjelmaa, jonka perusteella Innovaatiorahoituskeskus Business Finland ja Business Finland Oy myöntäisivät kansainvälistymisavustuksia yritysten yhteishankkeisiin. Tuella edistetään Suomessa toimivien yritysten vientiä ja kansainvälistymistä. Rahoituksella katetaan yritysryhmien osallistumista ulkomaisiin messuihin sekä yritysryhmien yhteisten kansainvälisten liiketoimintamahdollisuuksien selvityshankkeita. Vuoden 2024 suunniteltu budjetti on noin 3,3 miljoonaa euroa. Business Finlandin vuosien 2016-2023 tilastojen mukaan vastaavan tukiohjelman mukaisten Business Finlandin yritykselle myöntämien yksittäisten avustusten keskiarvo on ollut 9 190 euroa ja mediaani 6 000 euroa.

2. Ennakoarviointi

2.1 EU:n lainsäädännön mukaisten valtiontuen edellytysten täyttyminen

Valtion varoista myönnetään etua yrityksille. Toimenpide kohdistuu vain rajattuun osaan yrityksistä ja on näin ollen valikoiva. Tuki myönnettäisiin vähintään kaksi henkilötyövuotta työllistävälle pk- ja midcap-yrityksille, jotka toimivat teollisilla tai palvelualoilla. Kyseessä on harkinnanvarainen tuki valtioneuvoston asetuksessa ja Business Finlandin rahoitusehdoissa määriteltäviin kriteereihin perustuen. Rahoitettavien hankkeiden tulee edistää kyseessä olevien yritysten vientitoiminnan laajentamista uusille markkinoille. Valtionavustus voidaan myöntää hankkeeseen osallistuvalla Suomessa toimivalle yritykselle, jolla on edellytykset toteuttaa hanke. Lausuntopyynnön mukaan tuilla voi olla kilpailua vääristäviä vaikutuksia, mutta vaikutukset arvioidaan vähäisiksi.

2.2 Valtiontukea koskeva menettelytapa

Toimenpide voi täyttää valtiontuen määritelmän. Vaikka yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen (EU) 651/2014 18 ja 19 artikla mahdollistavat joitakin kaavaillun tyyppisiä tukia pk-yrityksille, nämä rajaavat yritysten kokoluokkaa kaavailtua tukiohjelmaa tiukemmin eivätkä kata kaikkea avustuskelpoiseksi kat-

sottavaa toimintaa. Komission de minimis -asetuksen (EU) 2023/2831 ehdot täyttävien tukitoimenpiteiden osalta voidaan lähtökohtaisesti katsoa, ettei niillä ole vaikutusta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan ja etteivät ne vääristä tai uhkaa vääristää kilpailua. De minimis-asetus edellyttää ehtojen noudattamista ja valvomista, mm. ettei tukea myönnetä 300 000 euroa enempää minkään kolmen vuoden jakson aikana.

De minimis-asetuksen 1 (e) artiklan mukaan de minimis-tukena ei voida myöntää tukea kolmansiin maihin tai jäsenvaltioihin suuntautuvaan vientiin eli tukea, joka liittyy suoraan vientimääriin, jakeluverkon perustamiseen ja toimintaan tai muihin vientitoimintaan liittyviin juokseviin kustannuksiin. Periaate perustuu EU-tuomioistuimen oikeuskäytäntöön. Asetuksen johdanto-osan 10 kappaleen mukaan tuki mesujen osallistumiskustannuksiin tai sellaisista selvityksistä tai konsulttipalveluista aiheutuviin kustannuksiin, joita tarvitaan uuden tai olemassa olevan tuotteen tuomiseksi uusille markkinoille toisessa jäsenvaltiossa tai kolmannessa maassa, ei yleensä ole vientitukea.

3. Yritystukineuvottelukunnan lausunto

Yritystukineuvottelukunta puoltaa ennakkoarvioinnissa esitettyä ja toteaa, että lausuntopyynnön mukaiset yrityksille myönnettävät kansainvälistymisavustukset vuosina 2024-2030 voivat täyttää EU:n lainsäädännön mukaiset valtiontuen edellytykset. Noudattamalla komission de minimis-asetuksen (EU) 2023/2831 ehtoja voidaan osoittaa, ettei toimenpide täytä kilpailu- ja kauppavaikutuskriteereitä eikä näin ollen muodosta kiellettyä valtiontukea.

Esittelijä: johtava asiantuntija Samuli Miettinen

LIITTEET

Työ- ja elinkeinoministeriön lausuntopyyntö 9.1.2024 liitteineen